

Raadsvoorstel

Onderwerp	Visiedocument speelautomatenhallen
Zaaknummer	-2016-000656
Documentnummer	DOC-2016-004987
Versie	
Auteur	mr. drs. M.J.H. Janssen m.j.janssen@zoetermeer.nl 079-3468474
Gemeentesecretaris	Koek, H.M.M.
Directeur	Nood, R. van
Portefeuillehouder	Aptroot, Ch.B.
Medeverantwoordelijke(n)	Vugs, I.H.C.

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Veiligheid
Indien geheim	Reden: Termijn:
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting	Ter uitvoering van de motie over speelautomatenhallen is het concept <i>Visiedocument speelautomaten</i> opgesteld. Hierin wordt ingegaan op de relatie tussen speelautomatenhallen en de thema's gokverslaving, schuldhulpverlening, versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad, ruimtelijke ordening en openbare orde en veiligheid. Ten aanzien van deze thema's zijn in het Visiedocument de volgende ambities opgenomen: • Een specifiek voor Zoetermeer uit te voeren nulmeting van het aantal gokverslaafden; • Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin de afspraken over het tegengaan van gokverslaving zijn opgenomen; • Instelling van een gokverslavingsfonds; • Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin afspraken over de eigen verantwoordelijkheid van de exploitant voor de openbare orde en veiligheid in en rondom de speelautomatenhal worden vastgelegd; • De vergunningaanvragers moeten aangeven of en zo ja in hoeverre hun concept van de onderneming bijdraagt aan een versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad; • Voor iedere nieuwe vestiging een integrale ruimtelijke afweging maken; • De vestiging van een speelautomatenhal is alleen wenselijk in gebieden waarin sprake is van een levendige stad (gebieden met bijvoorbeeld horecavoorzieningen) of een goede aan- en afvoerinfrastructuur (snelwegen, spoorverbindingen). Op grond van de samspraakprocedure die op 7 september jl. is gehouden wordt voorgesteld de volgende wijzigingen in de <i>Algemene Plaatselijke Verordening Zoetermeer</i> te verwerken: • De vergunning wordt verleend voor maximaal 15 jaar. • De burgemeester kan gunningscriteria ten behoeve van de vergunningverleningsprocedure vaststellen.

	• De strijdigheid met het Leisurebeleid, een bestemmingsplan, een stadsvernieuwingsplan of leefmilieuverordening is geschrapt. • Voor de huidige exploitant geldt een overgangsrecht: hij krijgt een vergunning voor tien jaar en hoeft niet deel te nemen aan de eerste openbare gunningsperiode. Separaat wordt in dit voorstel ter kennisname aandacht besteed aan de door de burgemeester vast te stellen beleidsregel <i>Gunningscriteria speelautomatenhallen Zoetermeer</i>. De burgemeester verleent aan de hand hiervan de drie vergunningen.
Bijlagen + locatie	1. Visiedocument speelautomaten. 2. Gunningscriteria speelautomatenhallen Zoetermeer. 3. Verslag samenspraakprocedure. 4. Concept gewijzigde <i>Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer</i>.

Raadsbesluit nr. DOC-2016-004987

Visiedocument speelautomaten

De raad van de gemeente Zoetermeer;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 september 2016,

Besluit:

Visiedocument

1. Het *Visiedocument speelautomaten* en daarmee tevens de volgende ambities vast te stellen:
 - Een specifiek voor Zoetermeer uit te voeren nulmeting van het aantal gokverslaafden;
 - Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin de afspraken over het tegengaan van gokverslaving zijn opgenomen;
 - De instelling van een gokverslavingsfonds;
 - Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin afspraken over de eigen verantwoordelijkheid van de exploitant voor de openbare orde en veiligheid in en rondom de speelautomatenhal worden vastgelegd;
 - De vergunningaanvragers geven aan of en zo ja in hoeverre hun concept van de onderneming bijdraagt aan een versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad;
 - Voor iedere nieuwe vestiging wordt een integrale ruimtelijke afweging gemaakt;
 - De vestiging van een speelautomatenhal is alleen wenselijk in gebieden waarin sprake is van een levendige stad (gebieden met bijvoorbeeld horecavoorzieningen) of een goede aan- en afvoerinfrastructuur (snelwegen, spoorverbindingen).
2. Het eindverslag van de samenspraakprocedure vast te stellen.

Algemene Plaatselijke Verordening Zoetermeer

3. De volgende gewijzigde artikelliden in de APV op te nemen:
Artikel 2:28 De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal
 1. In de vergunning wordt de naam van de beheerder/worden de namen van de beheerders vermeld. De vergunning wordt verleend voor maximaal 15 jaar.
4. De volgende leden toe te voegen aan **Artikel 2:28 De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal**:
 2. De burgemeester kan gunningscriteria ten behoeve van de vergunnings-verleningsprocedure vaststellen.
5. De volgende artikelliden uit **artikel 2:29 Weigeringsgronden** te schrappen:
 - f. de exploitatie of vestiging van de speelautomatenhal strijd oplevert met het geldende bestemmingsplan, dan wel een stadsvernieuwingsplan of leefmilieu-verordening in de zin van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing;
 - h. vestiging van de speelautomatenhal op een bepaalde locatie niet past binnen het Leisurebeleid van de gemeente Zoetermeer.
6. De op grond van de beslispunten 4 tot en met 6 gewijzigde *Algemene Plaatselijke Verordening Zoetermeer* vast te stellen.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 31 oktober 2016

de griffier,

de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM

Ch.B. Aptroot

Toelichting

Probleemstelling en kader

Op 23 mei jl. heeft de raad besloten in de *Algemene Plaatselijke Verordening Zoetermeer* (hierna: APV) op te nemen dat de burgemeester voor de exploitatie van maximaal drie speelautomatenhallen een vergunning mag verlenen. Tegelijkertijd heeft de raad het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) per motie opgeroepen een visiedocument ten aanzien van speelautomatenhallen op te stellen (motie 1605-08). De opdracht aan het college luidt als volgt:

- Een visiedocument op te stellen over speelautomatenhallen/gokbeleid;
- De mogelijke gevolgen op de terreinen Veiligheid, Openbare Orde, Volksgezondheid (verslaving) en Schuldhulpverlening daarin te onderbouwen;
- Op welke wijze (en onder welke voorwaarden van vergunningverlening) uitbreiding van het aantal speelautomatenhallen zullen bijdragen aan meer bruis (levendigheid en gezelligheid) in de stad;
- De procedure en selectiecriteria te beschrijven bij de vergunningverlening incl. de beoogde vestigingslocaties;
- Relevante instanties en bedrijven daarbij te betrekken.

De uitwerking van deze motie wordt in dit raadvoorstel uiteengezet. Tevens wordt ingegaan op een aantal APV-wijzigingsvoorstellen dat noodzakelijk is om tegemoet te komen aan de wensen van de ondernemers.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

Ter uitvoering van de motie is het concept *Visiedocument speelautomaten* (hierna: het Visiedocument) opgesteld. In het Visiedocument wordt ingegaan op de relatie tussen speelautomatenhallen en de thema's volksgezondheid, schuldhulpverlening, bijdrage aan de economie/aantrekkelijkheid van de stad, ruimtelijke ordening en openbare orde en veiligheid. Zowel de landelijke als de Zoetermeerse invalshoek komt aan de orde. In onderstaande worden de kernpunten en de ambities met betrekking tot deze thema's kort besproken. (Voor het volledige Visiedocument zie bijlage 1.)

Separaat wordt in dit voorstel ter kennisname aandacht besteed aan de door de burgemeester vast te stellen concept beleidsregel *Gunningscriteria speelautomatenhallen Zoetermeer* (hierna: de Gunningscriteria). De burgemeester verleent aan de hand hiervan de drie vergunningen. (Voor de volledige beleidsregel zie bijlage 2.)

1. Volksgezondheid

Een relatie tussen het aantal speelautomatenhallen en gokverslaving is er niet, zo blijkt uit landelijk onderzoek. Wel delen deskundigen de mening dat die relatie er wel degelijk is. Voor Zoetermeer sec zijn geen onderzoeksgegevens met betrekking tot het aantal gokverslaafden voorhanden. Daarom is op basis van de landelijke cijfers een inschatting gemaakt. Uitgaande van twee verschillende percentages (op basis van twee onderzoeken) die betrekking hebben op geheel Nederland zouden er in Zoetermeer 800 tot 1.250 mensen zijn die kenmerken van kansspelverslaving vertonen. Merk op dat het om het totale speelveld gaat. Het betreft dus niet alleen mensen die speelautomatenhallen bezoeken, maar ook mensen die loten kopen of op internet gokken.

De volgende ambities zijn voor wat betreft het thema gokverslaving voorgesteld:

- Een specifiek voor Zoetermeer uit te voeren nulmeting van het aantal gokverslaafden;

- Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin de afspraken over het tegengaan van gokverslaving zijn opgenomen;
- Instelling van een gokverslavingsfonds (zie de passage over de Gunningscriteria hieronder).

2. Schuldhelpverlening

Voor schuldhelpverlening kan hetzelfde worden geconcludeerd als bij het thema gokverslaving is geconstateerd. Over de relatie tussen een speelautomatenhal en schulden zijn geen gegevens beschikbaar.

De volgende ambitie wordt voor wat betreft het thema schuldhelpverlening voorgesteld:

Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin de afspraken over het tegengaan van gokverslaving zijn opgenomen.

3. Openbare orde en veiligheid

Rondom de bestaande speelautomatenhal hebben tot op heden geen kwesties met betrekking tot de openbare orde en veiligheid gespeeld. Dit thema is verder niet in de kadernota *Integraal Veiligheidsbeleid* opgenomen.

Een aantal bepalingen uit de APV biedt aanknopingspunten om in het kader van de openbare orde en veiligheid maatregelen van de uitbater te eisen. Tot op heden is dat voor de huidige exploitant niet nodig geweest.

De volgende ambitie wordt voor wat betreft het thema openbare orde en veiligheid voorgesteld:

Een convenant met de vergunninghouders afsluiten waarin afspraken over de eigen verantwoordelijkheid van de exploitant voor de openbare orde en veiligheid in en rondom zijn speelautomatenhal worden vastgelegd.

4. Versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad

Op basis van landelijk cijfers spelen in Zoetermeer ongeveer 6.000 mensen wel eens op een fruitspeelautomaat. Ongeveer 3.000 mensen bezoeken wel eens een casino. In de visie op de binnenstad heeft de raad vastgelegd dat in de binnenstad voldoende horecagelegenheden dienen te zijn om de economie/aantrekkelijkheid van de stad te versterken. De vestiging van een speelautomatenhal kan bijdragen aan het realiseren van de ambities om dit in de binnenstad te realiseren.

De cijfers over het gemiddelde aantal speelautomatenhallen per 50.000 inwoners (één á twee) ondersteunen de uitbreiding naar maximaal drie te verlenen vergunningen. De belangstelling uit de markt is er. Dat blijkt uit het gegeven dat meer dan tien ondernemers hebben aangegeven belangstelling voor de exploitatie van een speelautomatenhal in Zoetermeer te hebben.

De volgende ambitie wordt voor wat betreft het thema bijdrage aan de economie/aantrekkelijkheid van de stad voorgesteld:

De vergunningaanvragers moeten aangeven of en zo ja in hoeverre hun concept van de onderneming bijdraagt aan een versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad.

5. Ruimtelijke ordening

Op basis van bestemmingsplannen is het op dit moment mogelijk op twee locaties een speelautomatenhal te vestigen. Op grond van de APV kan de burgemeester een vergunning weigeren als de beoogde vestigingslocatie in strijd is met een bestemmingsplan.

De volgende ambities worden voor wat betreft het thema ruimtelijke ordening voorgesteld:

- Voor iedere nieuwe vestiging een integrale ruimtelijke afweging maken;

- De vestiging van een speelautomatenhal is alleen wenselijk in gebieden waarin sprake is van een levendige stad (gebieden met bijvoorbeeld horecavoorzieningen) of een goede aan- en afvoerinfrastructuur (snelwegen, spoorverbindingen).

6. Gunningscriteria

Om de verdeling van de drie vergunningen zo eerlijk en zo transparant mogelijk te laten verlopen gaat de burgemeester, zodra de raad daarmee akkoord is, de Gunningscriteria vaststellen. Het verlenen van een speelautomatenhalvergunning is een exclusieve bevoegdheid van de burgemeester.

In de Gunningscriteria zijn de eisen geformuleerd waaraan moet worden voldaan wil een geïnteresseerde ondernemer in aanmerking komen voor één van de drie vergunningen. Ook de procedure en de tijdslijnen voor het verkrijgen van de vergunningen zijn in de Gunningscriteria opgenomen.

De belangrijkste eisen zijn:

1. De vergunningaansvrager overlegt aan de burgemeester een ondernemingsplan met financiële onderbouwing, een veiligheidsplan, een anti-gokverslavingsplan en een bewijs van lidmaatschap van de VAN Kansspelen Brancheorganisatie;
2. De vergunningaansvrager verplicht zich schriftelijk om een convenant tegen gokverslaving te ondertekenen en jaarlijks voor iedere door hem te plaatsen kansspelautomaat en/of behendigheidsautomaat 50 euro in een gokverslavingsfonds te storten. Het geld komt ten goede aan instanties die zich in Zoetermeer bezig houden met de gokverslavings- en hulpverleningsproblematiek. De instanties kunnen daartoe aanvullende voorstellen bij de gemeente indienen;
3. Zijn er meer dan drie kandidaten dan is een wegingskader van toepassing. Dat houdt in dat de vergunningaanvragen op de volgende drie elementen met elkaar worden vergeleken en vervolgens beoordeeld: gokverslavingsproblematiek, de openbare orde en het concept van de onderneming. Ieder element bestaat op zijn beurt weer uit een aantal criteria. Voorbeelden van die criteria zijn: maatschappelijk verantwoord ondernemen, versterking van de economie/aantrekkelijkheid van de stad, maatregelen om overlast tegen te gaan en de inhoud van het antigokverslavingsbeleid. Wordt aan de criteria voldaan dan ontvangt de aanvrager daarvoor punten.

De burgemeester verleent de vergunning aan de aanvragers die op de eerste drie plaatsen eindigen.

Uit coulance wordt overgangsrecht ten behoeve van de huidige exploitant toegepast. Hij krijgt na afloop van zijn huidige vergunning een vergunning voor de duur van tien jaar. Hij hoeft niet deel te nemen aan de openbare gunningsprocedure. Dat betekent dat er de tijdens de eerste openbare gunningsprocedure twee in plaats van drie vergunningen vrij beschikbaar zijn. Na afloop van die tien jaren is de derde vergunning vrij beschikbaar voor alle gegadigden en moet ook de huidige exploitant zich onderwerpen aan de openbare gunningsprocedure.

7. Wijziging APV

Om tegemoet te komen aan enige uitkomsten van de samenspraakprocedure wordt de raad voorgesteld een aantal artikelen uit de APV aan te passen:

- Artikel 2:28 De exploitatievergunning voor een speelautomatenhal
 - De termijn van de vergunning te wijzigen in: maximaal vijftien jaar. Deze termijn is nu drie jaar. (Zie voor een nadere toelichting de paragraaf 'Samenspraak en Communicatie' hieronder.) In de praktijk komt het erop neer dat de burgemeester een vergunning voor tien jaar verleent en deze vervolgens op verzoek van de vergunninghouder zelf met vijf jaar kan

verlengen. Daarna moet ook deze zich weer onderwerpen aan de openbare gunningsprocedure.

- De burgemeester de bevoegdheid te geven gunningscriteria vast te stellen. Hiermee is juridisch geformaliseerd dat de burgemeester zelfstandig deze criteria kan vaststellen en daar waar nodig kan wijzigen. Aangezien het verstrekken van de vergunningen een bevoegdheid van de burgemeester is, is het juridisch logisch dat hij ook de criteria voor het verkrijgen van die vergunningen vaststelt.

- Artikel 2:29 Weigeringsgronden

- Het artikellid dat regelt dat de locatie in overeenstemming moet zijn met het Leisurbeleid wordt geschrapt.

- De weigeringsgrond dat de exploitatie of vestiging in overeenstemming moet zijn met een bestemmingsplan, een stadsvernieuwingsplan of leefmilieuverordening wordt geschrapt. Voor wat het bestemmingsplan betreft wordt nog het volgende opgemerkt. Het schrappen als weigeringsgrond betekent niet dat de beoogde locatie niet in overeenstemming met een bestemmingsplan dient te zijn. Dat blijft onverkort van kracht. Wat na schrapping van deze bepaling mogelijk is, is dat de burgemeester de vergunning verstrekt ondanks het feit dat er sprake kan zijn van strijdigheid met het bestemmingsplan. In de praktijk betekent dit dat de vergunning totdat een geschikte locatie is gevonden ongebruikt blijft. De burgemeester kan in de vergunningvoorwaarden een termijn opnemen waarbinnen de vergunning daadwerkelijk wordt gebruikt. Binnen die termijn wordt de vergunninghouder geacht een ontheffing m.b.t. een bestemmingsplan te krijgen.

Financiën

Niet van toepassing.

Samenspraak en Communicatie

Op 7 september jl. is tijdens een samenspraakbijeenkomst gesproken over beide documenten: het Visiedocument en de Gunningscriteria.

Voor de samenspraakbijeenkomst zijn de volgende partijen uitgenodigd: geïnteresseerde ondernemers van buiten Zoetermeer; geïnteresseerde ondernemers vanuit Zoetermeer; Humanitas; Stichting Anonieme Gokkers Omgeving Gokkers (AGOG); Stichting Voorkom (verslavingspreventie); Indigo; Parnassia; Rivierduinen; Schuldhulpmaatje; De Jutters; Stichting Georganiseerde eerstelijnszorg Zoetermeer (SGZ); VAN Kansspelen Brancheorganisatie. De volgende onderwerpen kwamen daarbij als belangrijkste aan de orde.

- Nulmeting gokverslaving

De deelnemers achtten het mogelijk om een nulmeting van het aantal gokverslaafden in de stad uit te voeren.

- Bestemmingsplanwijziging

De deelnemers vinden het problematisch dat strijdigheid met een bestemmingsplan een weigeringsgrond is voor het verstrekken van een vergunning. Een aantal deelnemers kan zich erin vinden als de burgemeester een vergunning verstrekt zonder dat de beoogde locatie bestemmingsplantechnisch geschikt is. De vergunninghouder start vervolgens de procedure voor het verkrijgen van een ontheffing van het bestemmingsplan op. Een aantal deelnemers vindt het geen probleem als dit tot gevolg heeft dat de vergunning één of twee jaar niet wordt gebruikt.

Termijn van de vergunning

De deelnemers vinden de termijn van drie jaar veel te kort om de kosten voor het opstarten en exploiteren van de speelautomatenhal terug te verdienen. Een termijn van minimaal tien jaar is genoemd. Ook is de termijn die Holland Casino voor zijn licentie krijgt genoemd: vijftien jaar.

Voor meer informatie over de bijeenkomst wordt verwezen naar het eindverslag van de samenspraakbijeenkomst (bijlage 3).

Duurzaamheid

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is één van de criteria waarop de aanvragen worden beoordeeld. Duurzaamheid kan daar een onderdeel van zijn. (Mits één of meerdere vergunning-aanvragers duurzaamheid expliciet als onderdeel van dat maatschappelijk verantwoord ondernemen in hun ondernemingsplan hebben opgenomen.)

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten

Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie

Na afloop van de eerste openbare gunningsprocedure wordt deze geëvalueerd. Het evaluatierapport wordt voor kennisgeving aan de raad gezonden.

Begrotingswijziging

Niet van toepassing.